

Keuzeverbod voor Nederlandse industrie

opinie

VEMW Journaal maart 2011

FOTO: JOHN DUPUIS

Water is onmisbaar voor de Nederlandse industrie. Niet alleen koelwater is een belangrijke vestigingsfactor. Ook de beschikbaarheid van drinkwater is van vitaal belang voor bijvoorbeeld de voedingsmiddelenindustrie, fabrikanten van microchips en andere hoogwaardige industrieën. Bij een goed vestigingsklimaat hoort keuzevrijheid. Juist die keuzevrijheid is nu in het geding. Dat niet alleen. Het is ook strijdig met Europese regels. VEMW trekt aan de bel.

Gereguleerde marktwerking met monopolisten

Het nieuwe Drinkwaterbesluit treedt naar verwachting medio 2011 in werking. In deze wet wordt vastgelegd wat de rechten en plichten zijn van leveranciers en afnemers. Zo moeten drinkwaterbedrijven hun kosten transparanter maken. Ook gaat er een wettelijk maximum gelden voor de vergoeding aan de aandeelhouders en het aandeel van het eigen vermogen. Bescherming van afnemers wordt geregeld door de leveringsverplichting. De speelruimte van waterbedrijven voor commerciële activiteiten wordt beperkt om ongelijke concurrentie tegen te gaan. De Drinkwaterwet is daarmee een stap in de goede richting.

Achterstand voor Nederlandse industrie

De keuzevrijheid van de industriële afnemer neemt onder de Drinkwaterwet echter verder af. Levering vanuit een drinkwatermonopolie aan industriële afnemers buiten het concessiegebied, wordt namelijk verboden. De Nederlandse industrie wordt hiermee tekort gedaan. Zij kan immers niet meer kiezen uit de meest gunstige aanbieder,

terwijl water voor haar een cruciaal onderdeel is van haar productieproces. Hierdoor kan de bedrijfsvoering niet worden geoptimaliseerd. Dit betekent een achterstand voor de Nederlandse industrie. In andere Europese landen geldt deze regel niet. Sterker nog: deze regel is in strijd met Europese regels*).

In de praktijk

De meeste afnemers betrekken hun water van hun regionale drinkwaterbedrijf. De keuze is meestal al beperkt. VEMW komt op voor de bedrijven die wél de keuze hebben. Zo zijn er in het verleden al eens afnemers geweest die gebruik wilden maken van het goedkopere water dat via watertransportpijpen de eigen industriële locatie passeerde. De afnemers kregen toen echter, via een gerechtelijk verbod, ook al nul op het rekest. Onderhandelingen met hun eigen waterbedrijf resulteerden uiteindelijk alsnog in een scherpere prijs. Het loont dus wel degelijk om alternatieven te bekijken en de mogelijkheden af te tasten. Maar beter is het gewoon goed vast te leggen in de wet.

Ondertussen in Den Haag

Tijdens de totstandkoming van de

Drinkwaterwet heeft VEMW het toenmalige ministerie van VROM gewezen op de onwenselijkheid van deze leveringsbeperking. VEMW heeft tevens aangegeven dat deze beperking in strijd is met het vrije verkeer van goederen, zoals beschermd door het Europese verdrag. De Nederlandse overheid kan zelfs worden veroordeeld tot schadevergoeding aan benadeelden. Toenmalig demissionair minister van VROM, Huizinga, reageerde afwachtend op de gevolgen van een mogelijke Europese veroordeling. Nederland moet in dat geval 'onverwijld' de wet aanpassen en de rechter kan een 'dwangsom opleggen'. VEMW stelt dat Nederland de leveringsbeperking voor industriewater daarom maar beter direct uit de Drinkwaterwet kan halen, in plaats van deze repercussies af te wachten. De Nederlandse industrie verdient een betere benadering.

*) Een onderbouwing van de strijdigheid van dit keuzeverbod met de Europese regels verscheen in het 'Tijdschrift voor Europees en economisch recht', april 2010. Auteurs: Henk Brons, Directeur Water VEMW en Martin het Lam, advocaat van VEMW.